

ПОРАДИ ЮРИСТА

КОМЕНТАРІ ПРАВНИКІВ, ПОЛІТИКІВ, ЕКОНОМІСТІВ, ФАХІВЦІВ ТА ЕКСПЕРТІВ

СЕРПЕНЬ
№ 8 (191) 2026

Стор. 4

ІГОР ШВАЙКА: МОБІЛІЗАЦІЯ ЧИ РЕКРУТИНГ, ЛЕГІОНЕРИ В ЗСУ ТА ПРОБЛЕМА СЗЧ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ПІДГОТОВКА ДО МОБІЛІЗАЦІЇ ТА СЛУЖБИ

Як впорядкувати фінансові питання перед мобілізацією та майбутньою військовою службою

Стор. 2

МОБІЛІЗУВАЛИ ВОДІЯ - ЩО РОБИТИ З АВТО?

Коли мобілізували водія, а авто залишилось посеред дороги, що робити родичам та власникам автомобіля?

Стор. 3

ОФОРМЛЕННЯ СТАТУСУ «ДИТИНА ВІЙНИ»

Хто має право та як оформити статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Стор. 6

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД ІНФОРМУЄ

Роз'яснення та відповіді на актуальні запитання від Пенсійного фонду України

Стор. 7

Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Виходить за підтримки Українського інституту політики та Правозахисної організації «Спільна Мета»

Інформаційно-
правовий портал
www.porady.org.ua →

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

Кожному
гарантується
право знати
свої права і
обов'язки

Ст. 57 Конституції
України

ПІДГОТОВКА ДО МОБІЛІЗАЦІЇ ТА СЛУЖБИ: ЯКІ ФІНАНСОВІ ПИТАННЯ ПОТРІБНО ВПОРЯДКУВАТИ?

Починаючи службу в армії важливо подбати про свій «фінансовий тил», адже невирішені питання можуть стати додатковим тягарем для вас та ваших близьких.

Ресурс «Гаразд» розповідає, які фінансові питання варто вирішити ще до початку служби, щоб забезпечити фінансову стабільність для себе та своєї родини.

Фінансові документи

Підготуйте копії основних документів: паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу, реєстраційного номера облікової картки платника податків, військового квитка, свідоцтва про народження та/або шлюб, дипломів про освіту, трудової книжки, медичної картки тощо.

Не менш важливо подбати про документи на рухоме та нерухоме майно (договір на квартиру, будинок, землю, автомобіль тощо). Це потрібно, якщо родичам доведеться керувати цим майном чи вирішувати питання, пов'язані з ним (наприклад, продаж автомобіля, передача в оренду квартири).

Надайте надійній довірній особі (члену сім'ї, близькому другу чи партнеру) доступ до цих документів у разі потреби. Наприклад, це може бути фізична папка або захищене електронне сховище.

Для забезпечення повноцінного управління фінансовими та майновими справами під час вашої відсутності, лише копій документів може бути недостатньо – вашим близьким знадобиться довіреність, яка надає юридичні повноваження діяти від вашого імені. Серед видів довіреностей – генеральна (для широких повноважень), спеціальна (для однотипних дій) та разова (для конкретної операції). Для військових, щоб охопити всі можливі фінансові питання, найчастіше рекомендується

генеральна довіреність, яка може бути посвідчена нотаріусом або за певних умов командиром вашої військової частини.

Банківські рахунки та доступ до коштів

Перевірте свої рахунки в банках. Переконайтеся, що термін дії карток не закінчується найближчим часом.

Якщо ви хочете, щоб ваші рідні мали змогу отримати доступ до цих коштів у разі потреби (зняти готівку, оплатити рахунки), можна оформити нотаріальну довіреність на розпорядження банківськими рахунками на ім'я довіреної особи.

Також можна оформити додаткову картку до вашого основного рахунку для члена сім'ї. Уточніть у своєму банку, які варіанти доступу для довірених осіб вони пропонують.

Якщо ви маєте статус фізичної особи-підприємця або інші джерела доходу, що декларуються, варто також поділитися цією інформацією із рідними чи довіреними особами.

Перевірте підписки та скасуйте автоматичні платежі, які непотрібні під час служби і якими ви не будете користуватися в цей час (підписки на сервіси, регулярні онлайн-курси, спортзал тощо). Такі заходи вбережуть ваш гаманець від зайвих списань.

Заздалегідь дізнайтеся про тарифи, комісії банку та ліміти на здійснення базових банківських послуг (переказ коштів, обмін валюти, здійснення розрахунків, обслуговування рахунку тощо).

Кредити та фінансові зобов'язання

Завчасно врегульовані кредитні питання позбавлять вас та вашу родину від зайвого стресу. Варто скласти перелік усіх кредитів чи інших фінансових

зобов'язань, які у вас є на цей час: банківські кредити, мікропозики, розстрочки, відкритий кредитний ліміт. Зазначте суму боргу, щомісячний платіж, дату оплати, контактні дані кредитора.

Зв'яжіться з банками та кредитними установами щодо ваших кредитів. Дізнайтеся про можливі програми відстрочки, кредитних канікул або пільгові умови для військовослужбовців на період служби.

Активи та інвестиції

Якщо ви маєте інвестиційні рахунки, цінні папери, депозити, криптовалюту або інші активи, поінформуйте про це своїх рідних. Залиште їм детальну інформацію про доступ до цих активів, включаючи контакти брокерів, інструкції з використання онлайн-платформ або ключі від криптогаманців (з дотриманням правил платіжної безпеки). У критичних ситуаціях ця інформація може виявитися надзвичайно важливою для забезпечення фінансової стабільності вашої родини.

Обговоріть план своїх дій щодо управління цими активами. Наприклад, у разі закінчення терміну депозиту вклад потрібно закрити у встановлену дату чи пролонгувати.

Страховання та фінансовий захист

Військова служба пов'язана з підвищеними ризиками. Важливо розуміти, як працюють ваші діючі договори страхування в умовах війни.

Уважно прочитайте договори страхування життя, здоров'я, майна, автомобіля (ОСЦПВ/КАСКО) тощо. Зверніть увагу, чи є в них виключення, пов'язані з військовими діями чи службою.

Оцініть, чи варто оформити додатковий поліс страхування життя або здоров'я, який покриває військові ризики. Не всі

страхові компанії пропонують такі продукти, але деякі пропонують договори з відповідними умовами.

Пам'ятайте, що держава також надає соціальні гарантії та виплати військовослужбовцям у разі поранення, інвалідності або загибелі. Важливо, щоб ваші рідні знали про ці виплати та порядок їх отримання.

Заповіт і спадщина

Якщо ви бажаєте чітко визначити, хто отримає ваше майно (квартиру, машину, гроші на рахунках) у разі вашої загибелі (смерті), складіть заповіт. Це дасть змогу уникнути суперечок між спадкоємцями та гарантує виконання вашої волі. Заповіт можна оформити та засвідчити в нотаріуса або в умовах військової служби в командира частини (якщо немає можливості звернутися до нотаріуса).

Згідно зі статтями 245 та 1252 ЦК України в місцях дислокації військових частин, де немає нотаріуса чи органу, що вчиняє нотаріальні дії, заповіти та довіреності військовослужбовця можуть бути посвідчені командирами (начальниками) цих частин, з'єднань, установ або закладів. Такі документи прирівнюються до нотаріально посвідчених.

За бажанням військовослужбовця також можуть залишити розпорядження щодо одноразової грошової допомоги (ОГД). У разі загибелі військовослужбовця держава виплачує значну одноразову грошову допомогу. Закон визначає коло осіб, які мають право на цю допомогу.

Ви можете залишити особисте розпорядження щодо цієї виплати і визначити в ньому отримувачів ОГД на власний розсуд або запевнитися, що ваші рідні знають про це право та мають доступ до документів, які підтверджують родинні зв'язки.

Також важливо впевнитися, що у документах, які підтверджують родинні зв'язки, немає будь-яких помилок (у прізвищах, іменах, по батькові, датах тощо).

Цифрові дані та акаунти

Перед початком служби важливо подбати про безпеку ваших онлайн-даних. Складіть детальний список усіх ключових онлайн-сервісів, які ви використовуєте: електронна пошта (часто саме до неї прив'язані ваші банківські рахунки та інші важливі акаунти), онлайн-банкінг, інвестиційні платформи, криптобіржі, акаунти платіжних систем (PayPal, Payoneer тощо), а також облікові записи в соціальних мережах та месенджерах.

Обговоріть із близькими, яким чином вони зможуть отримати доступ до цих акаунтів у разі нагальної потреби. Розгляньте можливість використання надійного менеджера паролів та безпечного надання доступу до нього довірній особі. Це значно безпечніше, ніж передавати окремі паролі через незахищені канали.

Особливу увагу слід приділити безпеці ваших облікових записів у соціальних мережах та месенджерах. У період вашої служби інформація, а також особисті дані, які ви там публікуєте, можуть стати мішенню для шахраїв. Зловмисники повною мірою використовують фотографії військовослужбовців, особисту інформацію, коло спілкування для здійснення фішингових атак на ваших рідних та знайомих, вимагаючи гроші або отримуючи доступ до їхніх фінансових даних.

Рекомендується обмежити публічний доступ до вашої особистої інформації в соціальних мережах, бути особливо обережним з тим, що ви публікуєте про своє місцезнаходження, військову службу та

іншу чутливу інформацію. Попередьте своїх близьких про можливі шахрайські схеми, які можуть використовувати ваше ім'я або становище.

Наголосіть на необхідності перевіряти будь-які підозрілі запити на переказ коштів або надання особистої інформації, навіть якщо вони надходять від знайомих акаунтів.

Фінансовий резерв

Фінансові заощадження стануть підтримкою для вашої родини в перші місяці вашої відсутності, доки не почнуть надходити регулярні виплати. Навіть невелика сума, відкладена заздалегідь, може суттєво допомогти покрити першочергові потреби.

За потреби варто подбати про управління сімейними фінансами. Складіть орієнтовний сімейний бюджет на період вашої служби, чітко визначивши основні джерела доходу та статті витрат. Розподіліть обов'язки між членами родини щодо оплати рахунків, контролю фінансових зобов'язань сім'ї та здійснення покупок.

Крім фінансових питань, надзвичайно важливо подбати про налагодження комунікації з рідними і близькими та визначення чіткого плану дій у критичних ситуаціях. Перед від'їздом на службу залиште своїм рідним повний перелік важливих контактів - ваших безпосередніх командирів, побратимів, а також контактні дані військової частини, де ви проходите службу. Наявність цієї інформації дасть змогу вашим близьким оперативно зв'язатися з вами або вашим командуванням у разі нагальної потреби чи виникнення важливих питань.

**РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ
в газеті
та на сайті**

На сторінках газети та на сайті інформаційно-правового порталу ПОРАДИ ЮРИСТА (www.porady.org.ua) Ви маєте можливість розмістити рекламу, статті, інтерв'ю, блоги та інші матеріали суспільно-правового характеру.

Вартість та умови розміщення матеріалів дізнавайтесь за телефоном +38 (098) 507-28-77 або e-mail: porady_urista@ukr.net

ТЦК ЗАБРАЛИ ВОДІЯ, А АВТО ЗАЛИШИЛИ ПОСЕРЕД ДОРОГИ: ЩО РОБИТИ РОДИЧАМ ТА ВЛАСНИКАМ МАШИНИ

Правовий режим воєнного стану не є індульгенцією на беззаконня і попри гостру потребу в мобілізаційних ресурсах, держава зобов'язана діяти в межах ст. 19 Конституції України. Проте реальність демонструє виникнення феномену «бусифікації», тобто затримання осіб без складання протоколів, без роз'яснення прав та з порушенням права власності на транспортні засоби, коли із авто «витягують» водіїв.

Як пише «Судово-юрідична газета», судова система сьогодні стає головним арбітром у конфлікті між державною доцільністю та правами людини. З одного боку, суди підтримують жорстку лінію щодо виконання військового обов'язку, з іншого — намагаються стримати відверте свавілля поліції та ТЦК.

Ситуація, коли особу силоміць заштовхують у бус без повідомлення підстав, є фактичним затриманням. Згідно зі ст. 29 Конституції та ст. 208 КПК, будь-яке позбавлення волі має бути формалізоване.

Адміністративне затримання має тривати не більше 3 годин і супроводжуватися протоколом.

Затримання водіїв пра-

цівниками ТЦК без участі поліції та без належних процесуальних документів може мати ознаки перевищення повноважень і порушення Конституції України. Представники ТЦК не мають права самостійно застосовувати силу, витягувати людину з автомобіля чи фактично обмежувати свободу пересування.

Адміністративне затримання у справах про порушення правил військового обліку можуть здійснювати лише поліцейські та лише за наявності офіційного звернення ТЦК щодо розшуку особи. При цьому затриманого мають доставити до відділку поліції або ТЦК із обов'язковим складанням протоколу, а не перевозити у цивільних чи немаркованих авто.

Якщо ж поліція забирає водія, а авто залишає на дорозі без нагляду — це ознака злочину передбаченого статтею 365 КК (перевищення повноважень) або навіть ст. 135 КК (залишення в небезпеці), якщо створено аварійну ситуацію на дорозі.

Такі дії можуть суперечити статті 19 Конституції України та містити ознаки перевищення службових повноважень. Якщо через покинутий автомобіль сталася ДТП, пошкодження майна або виникла за-

гроза іншим учасникам руху, це може стати підставою для кримінально-правової оцінки дій службових осіб.

Алгоритм дій у таких ситуаціях

У випадку конфліктних ситуацій із представниками ТЦК та поліції насамперед необхідно фіксувати всі дії на відео та вимагати пред'явлення службових документів. Якщо автомобіль блокують, рекомендовано не виходити з машини без пояснення підстав, зачинити двері та спілкуватися через частково відкрите вікно.

У разі примусового виведення з автомобіля водіям варто забрати ключі, документи, телефон та інші цінні речі, а також публічно зафіксувати, що автомобіль залишається на дорозі не добровільно.

Якщо людину вже доставили до ТЦК, родичам або адвокату необхідно негайно викликати поліцію, повідомити про незаконне позбавлення волі та залишений транспортний засіб, а також евакуювати автомобіль, щоб уникнути його пошкодження чи штрафмайданчика.

Окремо необхідно звертатися до ДБР із заявою про перевищення службових повноважень та використовувати меха-

нізм звернення до слідчого судді за статтею 206 КПК України у випадках незаконного утримання особи.

Навіть під час мобілізаційних заходів державні органи зобов'язані діяти виключно в межах Конституції та закону, а будь-які примусові дії щодо громадян повинні мати чітке процесуальне оформлення.

Що відбувається з автомобілем під час затримання водія

Законодавство України передбачає, що у випадку адміністративного затримання особи органи поліції повинні забезпечити належне поводження з її особистими речами, включно з транспортним засобом, якщо він залишається без нагляду.

Під час адмінзатримання поліція має діяти в межах Кодексу України про адміністративні правопорушення та відомчих інструкцій щодо оформлення таких процедур. Прямої детальної інструкції, як саме передавати автомобіль родичам чи іншим особам, закон не містить. Рішення в кожній конкретній ситуації поліція приймає ситуативно, але в будь-якому разі воно має бути законним і належно оформленим.

Фактично це означає, що затримання особи оформлюється протоколом, фіксується місце та обставини події, вживаються заходи для недопущення втрати або пошкодження майна затриманого.

Будь-яке переміщення/блокування/передача авто має бути документально оформлене протоколом, актом, або записом у протокол затримання.

У випадку, коли водій затриманий і не може самостійно перемістити авто, поліція має кілька практичних варіантів дій:

- забезпечення охорони транспортного засобу на місці;
- виклик евакуатора та доставлення авто на спеціальний майданчик;
- у разі можливості — передача автомобіля особі, яка може законно керувати (за наявності документів і ключів).

Усі дії щодо транспортного засобу мають бути зафіксовані.

Питання евакуації автомобіля регулюється статтею 265-2 КУпАП. Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий у тому числі евакуйований у випадках, передбачених законом, зокрема якщо він істотно перешкоджає дорожньому руху,

створює загрозу безпеці, або зафіксовано інші підстави, визначені КУпАП.

У такому разі машина доставляється на спецмайданчик і зберігається там до вирішення питання про її повернення власнику. Незаконна «евакуація» без передбачених підстав може стати підставою для визнання дій поліції протиправними та для позову про відшкодування шкоди.

Потерпіла особа вправі вимагати:

- Визнання дій протиправними: подати позов до окружного адміністративного суду щодо незаконного затримання без протоколу, незаконного утримання (ув'язнення) протягом кількох діб та недопуску до правової чи медичної допомоги.
- Стягнення моральної шкоди: якщо дії силовиків мали ознаки свавільності або очевидної невідповідності закону, держава може бути зобов'язана виплатити компенсацію.

Кримінальної відповідальності для посадових осіб: силове «вилучення» людини з авто з залишенням транспортного засобу посеред дороги може стати підставою для заяви до ДБР про перевищення службових повноважень (ст. 365 КК України) або залишення в небезпеці (ст. 135 КК).

ІГОР ШВАЙКА: МОБІЛІЗАЦІЯ ЧИ РЕКРУТИНГ, ЛЕГІОНЕРИ В ЗСУ ТА ПРОБЛЕМА СЗЧ

Народний депутат України 7 скликання, а нині заступник начальника 4 центру рекрутингу Сил ТрО ЗСУ Ігор Швайка в інтерв'ю кореспонденту медіа-ресурсу «ПОРАДИ ЮРИСТА» Віталію Гузію обговорили наступні теми:

- чим відрізняється мобілізація від рекрутингу;
- які гарантії та переваги надаються добровольцям;
- іноземні легіонери в складі ЗСУ;
- проблема СЗЧ та як мінімізувати це явище;
- що потрібно Україні, щоб вистояти у цій війні.

Віталій Гузій:

Як ви оцінюєте поточний стан проведення мобілізації в Україні? Що варто було б покращити в цьому питанні?

Ігор Швайка:

В чому є особливість поточного моменту і в чому є особливість сьогоденної кампанії, яка триває майже 4,5 роки повномасштабної війни? Для ведення будь-яких бойових дій, в нашому випадку оборонних, нам необхідно поповнення особового складу.

Загалом, є дві складові: поповнення особового складу і поповнення боєкомплектів, боєприпасів та зброї.

Якщо говорити про людей, то на жаль, ми несемо так само втрати на полі бою. Нам необхідно поповнювати або нарощувати резерви, щоб проводити інші операції. Є два способи прийти до війська – мобілізація та рекрутинг.

Рекрутингом займаються як ТЦК та СП, так і центри рекрутингу ЗСУ. Окремі відділення, підрозділи рекрутингу полків, бригад, армійських корпусів, тощо є як в Збройних силах України, так і в Нацгвардії, СБУ, Головному управлінні розвідки.

Який загальний стан зараз? Українська армія зберігає на сьогоднішній день лінію бойового зіткнення. Ми стримуємо натиск ворога, розвиваємо на окремих ділянках успіхи. І це все відбувається під час повномасштабної війни, коли ніхто нікому не дає люфту часу. Отже, ми справляємося з цією задачею.

Але враховуючи ті процеси, які відбуваються

в суспільстві, міграція населення, виїзд за кордон, тощо, на моє переконання, одним із головних акцентів, який треба робити, це рекрутинг до Збройних сил України.

Центри рекрутингу – це органи військового управління, які підпорядковуються безпосередньо командуванням. Зокрема, перший центр рекрутингу – це сухопутні війська, другий центр рекрутингу – десантно-штурмові війська, третій центр – військово-морські сили, четвертий – сили територіальної оборони, п'ятий – сили спеціальних операцій і шостий – сили безпілотних систем. Це шість центрів по родах і видам сил.

Яка наша задача? Максимально достовірно проінформувати людей, що їх очікує під час військової служби. Одна із найбільших частин нашої роботи – це інформування, рекламування, донесення інформації, пошук каналів комунікації, через які ми можемо надати інформацію.

Той не зовсім досконалий стан і мобілізаційної роботи, і показників рекрутингу є наслідком недостатньої поінформованості українських громадян. Адже до сих пір далеко не всі знають про можливість обрати посаду, підрозділ, рід військ, сил, в тому числі напрямки, де можливо застосувати максимально свої навички. І потрібно постійно пояснювати, щоб ця інформація дійшла до потрібних груп людей.

Віталій Гузій:

Можливо проблема не тільки в обсягах інформування, а і в тому, що люди не довіряють тій інформації, яка надається? Вони

думають, що мета – це просто втягнути як можна більшу кількість людей до війська, а потім про всі умови, які були обіцяні всі забудуть. Другий момент – в різних підрозділах є різні рівні компетенції командування, різні умови забезпечення, тощо. На що саме ви би радили звернути увагу при виборі підрозділу?

Ігор Швайка:

Те, про що ви говорите – це питання довіри. Чи у нас громадяни довіряють власній державі? І так і ні. І наша задача, щоб цей рівень довіри зростав, адже рекрутинг – це, насамперед, про довіру.

Наприклад, ми з вами домовилися на визначену посаду з урахуванням ваших медичних, технічних, інженерних знань. Ми підібрали для вас посаду. Ми вас познайомили з вашим командиром в режимі відеозв'язку. Він дав згоду прийняти вас в свій підрозділ. Ми вас провели через всі необхідні процедури, оформлення справи, ВЛК, яка дала об'єктивний висновок про ваш стан здоров'я. І ви, врешті-решт, потрапили в свій підрозділ.

Мені це для чого потрібно, як рекрутеру? Мені потрібно, щоб ви в своєму середовищі сказали, що все як домовилися, так і було виконано.

На що варто звернути увагу?

В цьому процесі діяни не тільки центри рекрутингу, адже наступний крок – потрапляння кандидата в навчальний центр. Ми маємо бути впевнені, що в цьому центрі є нормальні умови, людина спить, їсть, вона вдягнута, взута, там є нормальні інструктори, які

дають якісний рівень підготовки, там є нормальна психологічна атмосфера, після якої людина потрапляє в свій підрозділ.

Наступний етап – потрапляння в підрозділ. Ми маємо бути впевнені, що якщо тебе рекомендували туди, ти маєш туди приїхати. Якщо тебе раптом по дорозі переконали змінити свій вибір, це вже твоє рішення, якщо ти вже добровільно дав на це згоду, ти можеш змінити потім спеціальність.

Наступні етапи – робота сержантського складу, робота логістики, продовольче забезпечення, речове забезпечення і так далі.

Оце все якладаю в поняття довіри. Тобто, коли ми кандидату щось говоримо це має бути нормальна служба, посада, командир, умови, повага, довіра, нормальне людське ставлення і розгорнута інформація.

Віталій Гузій:

Припустимо, людина підписує контракт на 12 місяців. Військова ситуація ще більше ускладнюється і, відповідно, людина думає що її можуть після цих 12 місяців поставити перед фактом, що вона має далі служити, якщо не по контракту, то вже за мобілізацією. І ще, коли людина прийшла на певні умови, а їй пропонують інше. Як вона себе може захистити?

Ігор Швайка:

Давайте візьмемо за основу контракт 14 місяців - із них 2 місяця ти навчаєшся, 12 місяців ти служиш. Якусь частину цього періоду ти проводиш на виконанні бойових завдань, якусь частину на ротації, і т.д.

Що по закінченні? У тебе є гарантована державою відстрочка 6 місяців, плюс ще певна процедура розрахунку в залежності від того, скільки ти був на виконанні бойових завдань. Далі ти живеш своїм цивільним життям. Ти в резерві, інформація по тобі є. Але держава гарантувала тобі відпочинок, відстрочку, як людині, яка пройшла військовий вишкіл, яка пройшла досвід бойових дій. У тебе є час на відпочинок, хочеш прийти раніше, приходь раніше, не хочеш у тебе є своє вільне життя – можеш виїжджати за кордон на відпочинок, можеш за той час, наприклад, знайти роботу з бронюванням.

Минулого року, наприклад, був запущений контракт 18-24. В чому його суть? Це є служба для тих людей, які не зобов'язані ще служити. Тобто якщо з 18 до 24 років ти приходиш на службу, це апіорі добровільний контрактний прихід.

Ми регулярно дивимось на цифри, на динаміку, як вона зростає і знаєте, більша частина категорії 18-24 служить не один рік, а два. Знаєте чому? Тому що один – це піхотна складова, загальновійськова, а два роки – це дрони, і більша частина молоді, які приходять, йдуть якраз на безпілотні системи. Чому два роки? Відповідь банально проста, тому що тебе навчили довше.

У нас є непоодинокі історії, коли людина прийшла по такому контракту, по умовах відслужила, звільнилася. А потім, рік відпочивши, повертається у підрозділ.

І таким чином ми досягаємо умовно ротацію, коли частина служить, і потім повертається у цивільне життя, де для неї

немає «бусифікації», поганих ТЦК, тощо.

Якщо тобі в підрозділі було добре, логічно, що ти повернешся назад у військову родину, туди де ти пройшов бойове хрещення, злагодження і так далі.

Це ж краще, ніж система мобілізації? Це об'єктивно краще, тому що людина свідомо ухвалює рішення, а не постає перед фактом, коли її мобілізують у будь-який підрозділ.

Віталій Гузій:

Щодо пропорцій мобілізації і рекрутингу – скільки людей вдалося мобілізувати, а скільки залучити по рекрутингу? Яке співвідношення?

Ігор Швайка:

На сьогоднішній день ЗСУ комплектуються на 90% по мобілізації і 10% по рекрутингу.

Але є нюанс. Із тих 90% які мобілізовані у нас є проблема щодо самовільного залишення частин. Дехто зникає, навіть не доїхавши до навчального центру. Частина відмовляється проходити БЗВП і т.д.

А от якщо ти ухвалив рішення, уклав контракт, прийшов через центр рекрутингу, або з нашою допомогою через відділення рекрутингу наших бригад, там відсів практично мізерний. Є унікальні якісь випадки але це поодинокі.

Тобто, умовно, серед 90% мобілізованих є певні питання, а із 10% по рекрутингу – значно якісніший відбір. Тобто, якість проти кількості. І наша головна задача – нарощувати цей обсяг і залучати більшу частину людей. →

Віталій Гузій:

Яку заробітню плату отримає людина, яка йде у військо через рекрутинг?

Ігор Швайка:

В чому є різниця між контрактником і мобілізованим? В грошовому забезпеченні.

Той, хто укладає контракт, отримує виплату за перший контракт. Простими словами, ви сьогодні отримуєте 25 тис грн, як перше грошове забезпечення солдату і отримуєте ще 25 тис грн в розмірі місячного забезпечення, як плату за перший контракт. Це премія за те, що ти добровільно прийшов, уклав контракт.

Наступні виплати між контрактниками і мобілізованими вони практично не відрізняються і залежать винятково від складності завдання. Якщо ти на лінії бойового зіткнення, то 10 тис грн за день, якщо взяв в полон ворога - 150 тис, якщо штурмові дії - то додаткова оплата і т.д.

Тобто у війську немає різниці між мобілізованими і контрактниками. Відмінність лише в тому, що контрактник отримує перший платіж за укладення контракту і там ще деякі компенсаційні виплати, зокрема, по програмі «18-24», «є-оселя», «безкоштовна освіта», тощо. Також різні пакети соціальної допомоги існують.

Віталій Гузій:

Ваша думка на рахунок того, щоб воювати не піхотою, а дронами.

Ігор Швайка:

Красива фраза, але так не вийде. Дрони завжди були чимось в стилі супутнього інструменту.

Наприклад, якщо в 22 році бригади тероборони, це були стрілецькі роти і рота вогневої підтримки, потім вводили артилерію, потім вводили міномети, в так далі, то на сьогоднішній день у мене є 25 бригад ТРО де в кожній бригаді по 2 батальйона безпілотних

систем.

Отже, говорячи про те, що воювати дронами, а не піхотою, у нас зменшилася кількість піхотних, тобто стрілецьких рот і збільшилась кількість підрозділів безпілотних систем.

Ми з задоволенням, навіть при наявності базових технічних знань кандидата, пропонуємо йому в першу чергу саме вакансії, пов'язані з БС. І, до речі, вакансії фахівців безпілотних систем, операторів, майстрів, водіїв, які працюють в розрахунках БС, у нас вистачить, щоб покрити будь-який запит від цивільних громадян.

Віталій Гузій:

Як людині уникнути її направлення в штурмові чи піхотні підрозділи? Адже були непоодинокі випадки, коли досвідчених «дроноводів», технічних фахівців переводили у штурмовики.

Ігор Швайка:

Повторюсь, якщо ти уклав контракт на відповідну посаду, ми гарантуємо прихід саме на цю посаду. Якщо ти погодився на зміну профіля, це твоє рішення. І не треба демонізувати піхоту і штурмові підрозділи, вони також потрібні, і люди насправді теж туди йдуть.

Наприклад, пам'ятаєте був такий проект як «Гвардія наступу», так туди також добровільно йшли молоді хлопці і мені навіть доводилось декому відмовляти.

Але, головне, якщо ти прийшов по контракту на посаду водія, діловода, оператора БС чи НРК, інженерну роту, будь-яку іншу спеціальність, ти будеш служити на цій посаді.

Якщо виникне якась непередбачувана задача, коли потрібно, наприклад, утримати певну позицію, такі випадки насправді існують, але ти залишаєшся на своїй посаді, у тебе є своя робота на яку ти безпосередньо заточений.

Віталій Гузій:

Як ви ставитеся до більшого залучення іноземних легіонерів до лав ЗСУ?

Ігор Швайка:

Ми працюємо з іноземцями, у нас є окремий позаштатний підрозділ міжнародного рекрутингу, який стосується іноземців та осіб без громадянства.

З ними трохи складніше працювати, оскільки вони мають пройти перевірку, як мінімум, по прикордонній службі, міграційній службі, СБУ і так далі, на предмет наявності правових, законних підстав перебування в Україні або прибуття в Україну і відсутності якихось контактів з службами країни-ворога.

Мотиви легіонерів далеко не завжди заробити гроші. Наприклад, здобути бойовий досвід, можливо, на майбутнє мати резюме для участі в приватних військових кампаніях, чи інших якихось військових операціях, тощо. А є люди, які свідомо підтримують українців в їхній боротьбі.

Є ще проблема з мовним бар'єром. Відповідний командир має володіти тією мовою звідки приїхали добровольці. Але, з іншого боку, і бійців так само навчаються українською – добре чи гірше, але на рівні для задач комунікації під час виконання бойових завдань цього вистачає.

Це ті виклики, які нам необхідно долати - мотивація, юридична «чистота» потрапляння кандидата, питання мовного бар'єра, адаптація в підрозділі, навчання.

Чи буде цих людей багато? Не поділяю такого великого оптимізму. Так, вони будуть звертатися, приїжджати аби чи будуть вони складати 50% не знаю. Зараз вони складають значно менший відсоток, але є такі кандидати, до нас приходять, звертаються за допомогою в оформленні.

Під час військового конфлікту, тим більше повномасштабної війни,

як в Україні, знайдуться люди, які захочуть приїжджати і воювати за нас. Але, якщо у нас з вами, як громадян України, є обов'язок захищати нашу країну, то у них це право - приїхати і захищати нашу, але чужу для нього, країну.

Віталій Гузій:

Як боротися з СЗЧ? І якщо говорити про рекрутинг, як його перетворити в ефективне джерело повернення людей із СЗЧ?

Ігор Швайка:

Ми робимо те, що ми можемо зробити. Необхідна невідворотність покарання. Якщо вас, наприклад, не штрафують за порушення правил дорожнього руху і кожного разу штраф не є більшим, ніж попередній, то ви як порушували, так і будете порушувати.

Для мене було дикістю, коли люди виїжджали за кордон у відпустку і потім повідомляли, що вони не повернуться в свої підрозділи. Причому найцікавіше, що їх готували сумлінно. Для мене завжди було питання - ти ж розумієш, що ти стаєш поза законом і вже не зможеш нормально повернутися в свою країну.

Як з цим боротися? Підготовкою, інформуванням, створенням нормальної атмосфери.

Ті підрозділи, де краще працює психологічна підтримка, де є нормальні ставлення з боку командування, де немає поборів і незрозумілих задач для бійців, там рівень СЗЧ однозначно менший. А там, де люди хочуть будь-якими способами втікти з того чи іншого підрозділу, треба міняти саму структуру в підрозділі, працювати над якістю.

Повторюсь, рівень СЗЧ серед тих людей, які прийшли за контрактом значно менший, можливо тому, що у них є більше інформації і ми їх перевірили з самого початку, можливо тому, що прихід в армію був не сьогодні на сьогодні, а у них був час зробити свідомий, обдуманий вибір.

Крім того, наші психологи іноді говорять останнє слово, що ця людина не підходить, і ми не зможемо її привести до війська. Суїцидальні нахили там або психологічні якісь розлади, от наче у висновку ВЛК він придатний, а служба психологічного відбору каже, що на варто рекомендувати таку людину в підрозділ, бо це наша репутація.

Резюмуючи по СЗЧ - це є хвороба війська, хвороба суспільства. Вона не могла не відбутися адже не всі люди хочуть виконувати свій обов'язок, є якась частина, яка сидить і чекає.

Але для мене сам факт, що ти випадеш з нормального законного правового поля, для мене він дратівливий.

Хоча, варто зазначити, що є позитивна динаміка, оскільки люди повертаються. Зараз триває черговий експериментальний проєкт спрощеного повернення або в свою військову частину, або у визначені підрозділи. Тобто тебе повертають не туди, звідки ти хотів втекти, а в ті підрозділи, які відрізняються кращим рівнем ставлення до особового складу.

Віталій Гузій:

При діючих темпах мобілізації, наявності підтримки з боку наших партнерів, як довго Україна в нинішніх умовах інтенсивності бойових дій зможе триматися без негативних стратегічних наслідків? Чи є ресурси на довгу війну?

Ігор Швайка:

Наша головна задача – протриматися на пів раунду довше, ніж наш ворог. І ми на цю задачу працюємо.

Коли ми говоримо про безпілотні системи, ми говоримо, що ми воюємо не штурмовим м'ясом, як воюють росіяни, а ми воюємо мізками. Якщо ми говоримо про наземні роботизовані комплекси, то не солдатів ганяють доставити провізію на позиції, потрапляючи в «кілзону», а це робить

техніка, якою управляють люди на безпечній відстані.

Наша задача – протриматися. А скільки нам дано Богом, ми це зможемо зробити, і наша з вами задача – максимально раціонально використовувати насамперед людський капітал, берегти його, навчати, готувати до військової служби, забезпечувати постійну ротацію, щоб одні відпочивали, а на заміну їм приходили інші.

І щоб суспільство було більш організовано, монолітним і чудово розуміло, що війна не існує десь там, а війна існує для всіх. Це означає, що ти маєш або працювати в Збройних силах, або готуватися, або відпочивати після служби, або працювати на Збройні сили, або донатити, або готуватися до Національного спротиву. Це має бути тотальна підготовка до Національного спротиву.

Це базові військові навички, починаючи від піхотних, вогневих, збройних, тактичної медицини, тощо. Ти просто маєш стати трошки більш навчений, і це на крок наближає тебе до усвідомленого рішення прийти на військову службу. Це рівень культури.

Ми маємо підняти рівень своєї військової культури, враховуючи, що в наш дім прийшла війна, і сусід, який приніс нам цю війну, він не збирається припиняти її.

Мова йде про те, що ми або виживаємо, або зникаємо. Ну, зникати ми з вами не збираємося, тому будемо щодня шукати спосіб для підвищення рівня військової культури, для приходу кращих людей, для налагодження цих всіх процесів, щоб ми могли дати бій російській недовімперії, щоб вона нарешті зникла, а українська держава відновлювалася після цієї ніщивної війни і розвивалася далі, була серед рівних європейського континенту.

СВІДКИ ПРИ ПОСВІДЧЕННІ ЗАПОВІТУ: КОЛИ ЦЕ ОBOB'ЯЗKОВО?

Плануєте скласти заповіт або допомагасте це зробити близькій людині? Варто знати, що до посвідчення заповіту можна залучити свідків, а в деяких випадках їхня участь буде обов'язкова.

Коли без свідків не обійтися — роз'яснюють юристи системи надання безоплатної правничої допомоги (БПД).

Чи завжди залучаються свідки?

Ні. Заповіт посвідчують при свідках:

- за бажанням заповідача
- у визначених законом випадках — коли їхня присутність є обов'язковою умовою.

Коли участь свідків обов'язкова?

Участь не менш як 2-х свідків при посвідченні заповіту обов'язкова, якщо:

- заповідач через за станом здоров'я не може сам прочитати заповіт
- заповіт посвідчує не нотаріус, а інша посадова чи службова особа*. Зокрема, це випадки посвідчення заповіту:

- у лікарні, госпіталі, будинку для осіб похилого віку чи осіб з інвалідністю
- у пошуковій або іншій експедиції тощо.

*У випадках, що передбачені статтею 1252 Цивільного кодексу України.

Хто може бути свідком?

Людина з повною цивільною дієздатністю.

Не може бути свідком:

- нотаріус або інша посадова, службова особа, яка посвідчує заповіт
- спадкоємці за заповітом

- члени сім'ї та близькі родичі спадкоємців за заповітом

- особи, які не можуть прочитати або підписати заповіт.

Що роблять свідки?

Свідки, при яких посвідчено заповіт:

- зачитують його вголос
- та ставлять свої підписи на ньому.

До тексту заповіту обов'язково вносяться відомості про свідків, а саме — ПІБ, дата народження,

місце проживання, реквізити паспорта чи іншого документа, на підставі якого було встановлено особу свідка.

Де отримати безоплатну юридичну підтримку?

Кожна людина може отримати безоплатно консультацію юриста від системи надання безоплатної правничої допомоги. Юристи можуть надати роз'яснення щодо складання заповіту.

Деякі категорії людей також мають право на без-

оплатну допомогу зі зверненням до суду. Це ВПО, ветерани війни, члени сімей загиблих захисників та захисниць, люди з низьким доходом та інші категорії наведені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу». Юристи детально вивчать ваші обставини, за потреби складуть та подадуть до суду заяву і представлятимуть ваші інтереси у суді.

ДИТИНА, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ ТА ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: ХТО МАЄ ПРАВО НА СПЕЦІАЛЬНИЙ СТАТУС?

Хто має право на отримання статусу?

Дитина, яка до досягнення нею повноліття та внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів:

- отримала поранення, контузію, каліцтво
- зазнала фізичного чи сексуального насильства
- була викрадена депортована або примусово переміщена за межі України
- залучалася до участі у військових формуваннях
- незаконно утримувалася, у тому числі в полоні
- зазнала психологічного насильства
- її батьки або один з них, інший законний представник зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) через отримані внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном
- була позбавлена батьківського піклування внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Куди звертатися?

Для отримання статусу потрібно звернутися із заявою до найближчої служби у справах дітей.

Рішення про надання або відмову в наданні статусу приймається органом опіки та піклування на підставі документів про-

тягом 30 календарних днів з дати реєстрації заяви про надання статусу.

Коли можуть відмовити у наданні статусу чи скасувати його?

Відмовити — в разі відсутності одного з необхідних документів.

Скасувати — якщо відомості у документах недостовірні чи не підтвердилися обставини вчинення щодо дитини злочину.

Рішення про відмову чи скасування статусу можуть бути оскаржені в суді.

Досягнення дитиною повноліття — не підстава для скасування статусу.

Що зазначається в рішенні?

Важливо! У рішенні зазначаються:

- прізвище, ім'я, по батькові
- дата народження
- серія та номер свідоцтва про народження/паспорта
- адреса місця проживання/перебування дитини
- обставини, за яких вона постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за винятком сексуального насильства, яке позначається літерою "А").

В разі відсутності одного з документів, приймається рішення про відмову.

Хто може звернутися?

За отриманням статусу може звернутися:

- законний представник дитини (батьки, усиновлювачі)
- сама дитина (з 14 років)
- представник органу опіки та піклування (у разі, якщо дитина переміщується без супроводження батьків або осіб, які їх замінюють)
- родичі дитини (баба, дід, прабаба, прадід, тітка, дядько, повнолітній брат або сестра, вітчим, мачуха).

Які необхідні документи для отримання статусу?

Для отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, подаються:

- заява про надання статусу
- згода на обробку персональних даних
- засвідчені копії: документів, що посвідчують особу дитини та заявника (свідоцтво про народження/паспорт тощо); документа, що підтверджує повноваження законного представника дитини або

який підтверджує родинні стосунки між дитиною та заявником; документів, що підтверджують фактичні обставини тощо.

Повний перелік документів можна дізнатися в Порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р № 268 або у службі у справах дітей.

Що дає статус?

На державному рівні зараз не передбачено грошових виплат чи компенсацій.

У державних і комунальних закладах освіти може забезпечуватися безоплатне гаряче харчування для дітей з числа ВПО, дітей, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.

Також пільги можуть встановлюватися на місцевому рівні.

На державному рівні додаткові пільги та компенсації можуть бути визначені пізніше.

За інформацією БПД

ЗМІНЕНО ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ОКРЕМИХ ПЕРІОДІВ РОБОТИ ДО СТРАХОВОГО СТАЖУ

2 серпня 2026 року набирають чинності зміни до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, внесені Законом України від 09.04.2026 № 4851-IX.

Однією з новацій є доповнення пункту 31 Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страху-

вання” новим підпунктом 6, згідно з яким для визначення права на пенсію за віком до страхового стажу зараховуються періоди роботи, за які роботодавець нарахував застрахованим особам страхові внески (в сумі не меншій за мінімальний страховий внесок), подав звітність, але страхові внески не сплатив.

Довідково
З 1 січня 2004 року відомості про страховий стаж, нарахування та сплату страхових внесків за застрахованих осіб накопичуються в системі персоніфікованого обліку, що є складовою Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПЕНСІОНЕРА ПРИ ЗАМІНІ ПАСПОРТА

Пенсіонерка, яка перебуває за кордоном, отримала ID-картку замість паспорта-книжечки. Як повідомити про це Пенсійний фонд України, щоб успішно пройти фізичну ідентифікацію?

Пенсія виплачується на підставі документів, що містять достовірні відомості про отримувача.

Тому відповідні зміни про отримання пенсіонером нового паспорта мають бути внесені до його особової картки у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального

страхування (РЗО) та до його пенсійної справи.

Зробити це можна, зокрема, дистанційно.

Внести зміни до своєї пенсійної справи пенсіонер може через особистий кабінет на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України, скориставшись пунктом меню “Щодо пенсійного забезпечення” – “Внесення змін до пенсійної справи” – “Заява про зміну особистих даних (у разі зміни ПІБ та / або паспортних даних)”. Підписується така заява кваліфікованим електронним підписом.

Після актуалізації даних пенсіонер, який отримав ID-картку, може пройти фізичну ідентифікацію дистанційно як за допомогою Дія.Підпису, так і у режимі відеоконференції зв’язку.

Важливо!

Якщо після заміни паспорта не оновити дані в РЗО та пенсійній справі, а одразу проходити на відеоідентифікацію, – вона не буде успішною, оскільки наявна в системі Пенсійного фонду України інформація не збігатиметься з даними нового документа, який ви пред’явите під час сеансу.

ЗАМІНА ПОСВІДЧЕННЯ ОДЕРЖУВАЧА СОЦДОПОМОГИ

Посвідчення одержувача державної соціальної допомоги дійсне протягом терміну, на який призначено державну соціальну допомогу.

Якщо термін дії раніше виданого паперового документа (у вигляді книжечки) сплив, а державну соціальну допомогу продовжено далі, потрібно звертатися за новим посвідченням.

Також нове посвідчення одержувача державної соціальної допомоги видається у разі, якщо, зокрема, попереднє посвідчення одержувача державної соціальної допомоги стало непридатним для користування або втрачено.

Для отримання нового

документа необхідно подати заяву на виготовлення посвідчення одержувача державної соціальної допомоги.

Заява подається одержувачем державної соціальної допомоги особисто (чи його законним представником) до територіального органу Пенсійного фонду України. Після реалізації технічної можливості заяви будуть прийматися через вебпортал ПФУ

До заяви додається кольорове фото одержувача державної соціальної допомоги та законного представника (за потреби).

Вимоги до фотокартки:
- розмір фотографії – заввишки 30 мм та завширшки 25 мм;

- розмір файлу з фото – від 20 до 24 кБ;

- зміст фото – на фотографії обличчя повинно становити 70–80%;

- фон фотографії – білий;

- на фото не повинно бути будь-яких сторонніх предметів.

При заміні посвідчення одержувач державної соціальної допомоги повертає територіальному органу ПФУ попередньо видане посвідчення одержувача державної соціальної допомоги (за наявності).

Видача посвідчень здійснюється зазначеним у заяві територіальним органом Пенсійного фонду України.

УДОСКОНАЛЕНО ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ДЕРЖАВНИХ ДОПОМОГ

Уряд ухвалив постанову № 959, якою внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо окремих питань загальнообов’язкового державного соціального страхування.

Відтепер страхові внески, сплачені на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування відповідно до частини 9 статті 12 ЗУ “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхуван-

ня” – добровільні пенсійні внески до Пенсійного фонду згідно з Договором про добровільну участь, враховуватимуться під час визначення права на певні види державних допомог.

Зміни стосуються таких видів соціальної підтримки:

- житлової субсидії;
- допомоги на дітей одиноким матерям;
- державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім’ям.

Що змінилося?

Право на зазначені види державних допомог надається, зокрема, якщо працездатні особи протягом періоду, за який враховуються доходи, сплатили (або за них було сплачено) єдиний внесок на загальнообов’язкове державне соцстрахування та, з урахуванням змін, добровільний страховий внесок на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування.

ВИПЛАТА ДОПОМОГИ ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Учасник бойових дій, звільнений з військової служби, отримує пільгу на оплату ЖКП. Чи потрібно додатково звертатися за виплатою допомоги до Дня Незалежності, чи доплата буде автоматично?

Ветеранам війни, які одержують у Пенсійному фонді України, зокрема, пільги на оплату житлово-комунальних послуг та

не проходять службу (військову службу), грошова допомога у 2026 році буде виплачена у серпні разом із пільгою.

Тобто вам грошову допомогу буде виплачено автоматично. Додатково звертатися за виплатою не потрібно.

Довідково

Порядок здійснення разової грошової виплати до Дня Незалежності України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1396 “Деякі питання соціального захисту осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, ветеранів війни та осіб, що працюють в спеціальних умовах”.

ПРИЗНАЧЕННЯ СОЦДОПОМОГИ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ

18 річний хлопець навчається очно та не отримує стипендії. Чи враховуватимуться його доходи під час призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім’ям?

Державна соцдопомога призначається малозабезпеченим сім’ям, якщо їхній середньомісячний сукупний дохід є меншим за прожитковий мінімум для сім’ї.

Для визначення права на таку допомогу враховується середньомісячний сукупний дохід сім’ї за шість місяців, що передують місяцю перед місяцем звернення.

Важливо!

Діти до 23 років, які не мають власних сімей та навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти (у тому числі під

час перерви між навчанням тривалістю до чотирьох місяців), включаються до складу сім’ї батьків.

Якщо особа досягла 18-річного віку, навчається за денною формою у закладі вищої освіти та протягом періоду, за який враховуються доходи, то під час обчислення середньомісячного сукупного доходу сім’ї за кожен місяць, у якому були відсутні доходи, враховується 0,25 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої станом на кінець періоду, за який визначаються доходи (п. 13 Порядку обчислення середньомісячного сукупного доходу сім’ї (домогосподарства) для усіх видів державної соцдопомоги, обчисленого, затвердженого постановою КМУ від 22 липня 2020 року № 632).

Отже, якщо ваш син після досягнення 18-річного віку навчається за денною формою та не отримує стипендії, під час визначення права сім’ї на державну соціальну допомогу за кожний місяць до його доходу буде враховано 2 161,75 грн (8 647,00 грн (мінімальна заробітна плата у 2026 році) × 0,25).

Середньомісячний сукупний дохід малозабезпеченої сім’ї – це обчислений у середньому за місяць дохід усіх членів сім’ї, одержаний ними протягом шести місяців.

Шість місяців – це місяці, що передують місяцю, який передуює місяцю звернення за призначенням державної соціальної допомоги.

АНОНС! ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

✓ **ВТРАТА ЗВ'ЯЗКУ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЕМ: ДІЇ РІДНИХ**
(Як діяти родині в разі втрати зв'язку з військовослужбовцем або його зникнення безвісти?)

✓ **ШТРАФ ЗА БУР'ЯНИ**
(Коли власникам та користувачам земельних ділянок доведеться платити штраф за бур'яни?)

✓ **ВТРАТА ДОКУМЕНТІВ НА ЖИТЛО: ЩО РОБИТИ?**
(Як внести дані до Держреєстру при втраті документів на житло?)

БЕЗОПЛАТНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА

Отримати юридичну консультацію або правову допомогу можна за наступними контактами:

телефон: 0 800 213 103
e-mail: info@legalaid.gov.ua

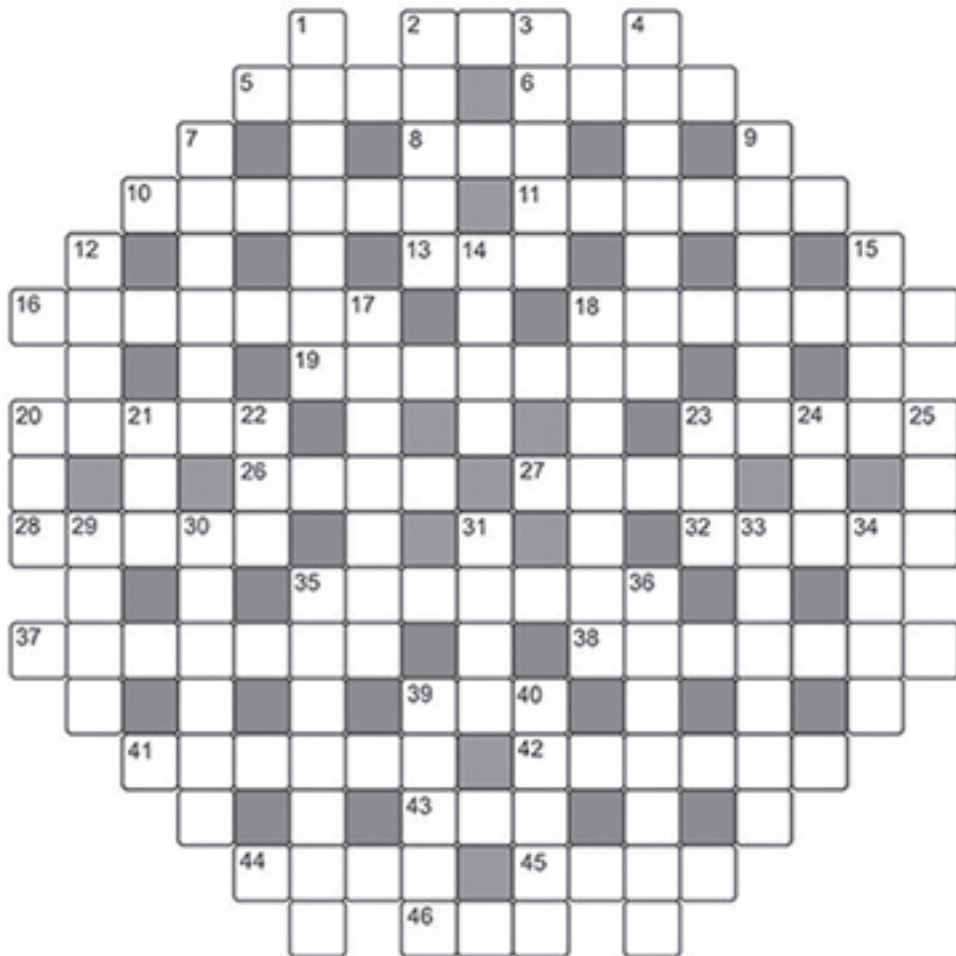
ПЕРЕДПЛАТА - 2026

НА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВУ ГАЗЕТУ «ПОРАДИ ЮРИСТА»

Шановні читачі!

Якщо ви хочете знати свої права та вміти їх відстоювати, знайти відповіді на актуальні питання, бути в курсі змін законодавства, а також читати ексклюзивні інтерв'ю з українськими юристами, політиками, експертами, волонтерами та захисниками, оформіть передплату на газету у поштових відділеннях за каталогом видань «ПРЕСА ПОШТОЮ»

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

По горизонталі:

2. Будинок по-іншому. 5. Табу для вегетаріанця. 6. План, задум. 8. Титул Батия. 10. Борцівський килим. 11. Український поет, син Олександра Олеся. 13. Соратник Аскольда. 16. Мідний духовий музичний інструмент. 18. "Співають романси". 19. Плата за банківські послуги. 20. Віршована строфа із завершеним змістом, яка складається з чотирьох рядків. 23. Біблійне місто розпусти. 26. Ім'я Бісмарка. 27. Карликовий кінь. 28. Мертва фігура пілотажу. 32. Міра маси коштовностей. 35. Порода собак. 37. Столиця Таїланду. 38. Промислове підприємство. 39. Ствердження. 41. М'яка і тепла тканина. 42. Автор казки про Цибуліно. 43. Літаюча тарілка. 44. Зимові опади. 45. Рекламний газ. 46. Смугаста комаха.

По вертикалі:

1. Казкове поросся, друг Вінні-Пуха. 2. Мета підприємця. 3. Музичний лад. 4. Держава у Західній Європі. 7. Опера Жоржа Бізе. 9. Футбольний клуб, за який виступали Олег Блохін, Ігор Беланов та Андрій Шевченко. 12. Один із вбивців Юлія Цезаря. 14. Атмосферне явище. 15. Столиця Норвегії. 17. Портативний комп'ютер. 18. Сократ як мислитель. 20. Перша страва. 21. Положення м'яча за межами поля. 22. Бобова рослина. 23. Напій з м'якоті фруктів. 24. Особливі здібності, талант. 25. Шахова перемога. 29. Горючий газ. 30. Юнак, парубок. 31. Темрява по-іншому. 33. Богиня ранкової зорі. 34. Крем для гоління. 35. Перемелене зерно. 36. Командна гра з м'ячем. 39. Бальний танець. 40. Валюта Чехії.

По горизонталі: 2. Дім. 5. М'ясо. 6. Ідея. 8. Хан. 10. Тамтій. 11. Оляжич. 13. Дір. 16. Тромбон. 18. Фінанс. 19. Комісія. 20. Ситно. 23. Содома. 26. Пелля. 32. Карпат. 35. Бундес. 37. Бангкок. 38. Фабрика. 39. Так. 41. Ангора. 42. Родарі. 43. НЛО. 44. Сніг. 45. Неон. 46. Оса.
По вертикалі: 1. І. П'яничко. 2. Дюхот. 3. Мінор. 4. Беґея. 7. "Кармен". 9. "Діагональ". 12. Брут. 14. Іліт. 15. Осло. 17. Ноттубж. 18. Філософ. 20. Сун. 21. Аут. 22. Соя. 23. Сік. 24. Дар. 25. Мат. 29. Етан. 30. Лесінь. 31. Тьма. 33. Авора. 34. "Арк". 35. Боршчо. 36. Ландол. 39. Танго. 40. Крона.

2026 р. Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Свідоцтво KB 23224-13064ПР від 22.03.2018р. Ідентифікатор медіа - R30-03093

Засновник: ТОВ «Редакція газети «ПОРАДИ ЮРИСТА» (ЄДРПОУ 41861792)

Телефон редакції: +38 (050) 692-13-30, e-mail: porady_urista@ukr.net

Головний редактор Закутайло О. П. Заст. Головного редактора Закутайло С. О.
Керівник проекту Бортнік Р. О.

Газета виходить 1 раз на місяць. Тираж - 1000 прим.

Віддруковано в друкарні «Від і До». Адреса: м. Чернівці, вул. Заводська 37 - В.

Тел 0503763347. Замовлення № 1003

Відповідальність за точність і достовірність інформації несе автор.

За точність та зміст реклами - рекламодавці.

За якість друку відповідає друкарня.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора публікації. Редакція залишає за собою право редагувати матеріал.

При використанні публікацій газети «Поради юриста» посилання на газету обов'язкове.

Матеріали друкуються українською мовою.

ЩЕ БІЛЬШЕ КОРИСНОЇ ТА
АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧИТАЙТЕ НА
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ПОРТАЛІ
«ПОРАДИ ЮРИСТА»

WWW.PORADY.ORG.UA

ПОРАДИ
ЮРИСТА

